

Naturglimtar vid midvinter

Dagen har förlängts med 43 minuter. Talgoxen registrerar detta genom att denna dag för första gången låta sitt typiska vårläte förgylla tillvaron under söndagspromenaden i det snövita landskapet.

Den ensamma övervintrande koltrasten varnar bland kvarblivna intorkade äpplen i den övergivna fruktträdgården. Några nötskrikor provianterar vid torpets hassellundar. Hur hittar de sina gömmor under det djupa snötäcket? Nötväckor, entitor, talgoxar, blåmesar och ibland en och annan domherre plockar till sig fettrika solrosfrön i fågelbordet. Den större hackspetten hämtar talkottar till sin smedja i telegrafstolpen. Vid vägen till grannbyn klänger vikt sju stjärtnesor med sin otroligt långa stjärt i granarnas kvistverk. Trots vintern seglar plötsligt en ormvråk fram över ett snöfritt hygge. Hoppas den hittar en sork bland stubbar och ris! Vid vägkröken skymtas två uppflygande mörka fåglar. Dessa spillkråkor har på flera ställen hackat sönder stubbrötter letandes efter hästmyror. Intressant nog ser jag på flera ställen i helt andra skogar samma beteende. Vem bestämmer just detta födosök just vid denna årtid? Ett meståg drar förbi i skogen en annan dag. Tåget består av en träkrypare som letar efter spindlar längs trädens stammar, flera tofsmesor som typiskt genomsöker grenarna långt in mot stammen, en kungsfågel och några svartmesor undersöker grenarna längst ut. Allt sker enligt läroboken! Mötet med grannen ger information om en varfågel som lämnat sin normalt nordliga trakt för den mindre extrema södern sittandes i ungtallen spanande efter byte bland hyggets sorkar, möss och småfåglar. En ganska ovanlig syn i denna del av landet! Vid ett besök vid traktens ödetorp flyger plötsligt en orttupp upp och sätter sig i den stora björkens topp. Kanske lockar nästa års näringsrika knoppar.

Vid hemfärden från kyrkans nyårsbön hoppar den kritvita skogsharen fram över den mörka grusvägen. En tidig morgonpromenad ser jag en älgko gracilt travande bort från ungtallarna i skogen. Frukosten är avslutad med knäckta talltoppar fullt med klövspår i snön och spillning här och var. En dag står plötsligt 3 rådjur mitt ute på gårdsplanen. Vildgrisspåret leder till grannens majsutfordringsplats med tjärade trädstammar för att avleda grisarnas luktsinne. Näbbmusens gångar slutar ibland ovan snön. Är det ren nyfikenhet som driver musen att lämna snötäcket som skyddar mot fienderna i skogen?. Ekorren ses först lugnt sitta på grangrenen för att i nästa ögonblick springa ned till marken och försvinna in i en rotvälts hålutrymmen. Kanske hittar inte skogsmården sitt favoritbyte där inne! När torpets övervåning uppvärms denna kalla vinterdag vaknar den vintersovande getingdrottningen, som flyger omkring i huset mitt i vintern. Överlever den till den riktiga våren om 4-5 månader?

Vid mildvädret lyser björkslyet vackert violett på hygget. Den fuktiga dimman bildar pärlliknande glänsande vattendroppar på kvistarna. Olika hyggens ålder beräknas genom avräkning av de planterade granplantornas antal grenvarv. Den äldsta tallstubben på hygget visar hög ålder på den avverkade tallen, 150 år! Vad kunde det trädet berätta? Julstormen 1902! Gudrunstormen 2005! Den gröna torsklaven bildar stora skivor på väggkantens stenar. Vid sjökanten ligger den fridlysta mattlummern pressad mot marken. Myrliljornas vinterståndare och blad lyser som vita fläckar på den annars av vissen ängsull - och ljung brunfärgade myren.

En rikedom av växter och djur väl värd att beskåda och förundras över denna midvinter. Vi har ett ansvar att värna om denna biologiska rikedom. Genom rätt livsstil får förhoppningsvis kommande generationer uppleva denna natur som vi alla är beroende av.

Per-Olof Erickson

Naturskyddsföreningen